Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
C sērija

C/2025/2983

27.5.2025.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Norādījumi par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu patēriņa mērķrādītājiem, kas attiecībā uz rūpniecības un transporta nozari noteikti 22.a, 22.b un 25. pantā Direktīvā (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu, kura grozīta ar Direktīvu (ES) 2023/2413

(C/2025/2983)

Satura rādītājs

Lappuse

1. Ievads 2
2. Regulas 22.a pantā noteiktā *RFNBO* mērķrādītāja piemērošanas tvērums 3
3. Saistība starp *RFNBO* mērķrādītāju un 3. pantā noteikto vispārējo ES atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju 7
4. 22.b pants 8
5. 25. pantā noteiktais *RFNBO* mērķrādītājs 8

1. **Ievads**

2023. gada 20. novembrī stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2413 ([1]), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 ([2]). Ar grozošo direktīvu tiek ieviestas izmaiņas regulatīvajā satvarā, kas reglamentē atjaunīgo enerģiju līdz 2030. gadam un pēc tam. Šie norādījumi attiecas uz Atjaunojamo energoresursu direktīvas jaunāko redakciju (2023. gada grozījumi), proti, "pārskatīto *RED*" jeb "pārskatīto direktīvu".

Pārskatītā *RED* ir Eiropas zaļā kursa un plāna *REPowerEU* stūrakmens Savienības vērienīgo ieceru īstenošanā, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām un samazinātu Savienības energoatkarību no Krievijas. Tā būtiski paplašina atjaunīgās enerģijas ieceru vērienu, ne tikai palielinot Savienības saistošo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, kas kopīgi jāsasniedz līdz 2030. gadam, no 32 % līdz 42,5 % (cenšoties sasniegt 45 %), bet arī papildinot un pastiprinot apakšmērķrādītājus attiecībā uz atjaunīgajiem energoresursiem, kas jāsasniedz dažādās nozarēs, t. sk. rūpniecībā.

Rūpniecības nozare rada aptuveni 25 % no Savienības kopējā enerģijas patēriņa ([3]) un ir nozīmīga fosilo degvielu patērētāja, jo īpaši siltumapgādes un aukstumapgādes vajadzībām. Turklāt fosilās degvielas tiek izmantots arī par izejvielu rūpniecības ražojumu, piemēram, mēslošanas līdzekļu, ķimikāliju vai tērauda, ražošanā. Ņemot vērā rūpniecības ievērojamo īpatsvaru Savienības enerģijas patēriņā, ir būtiski jāpalielina atjaunīgās enerģijas apguve šajā nozarē visas Savienības mērogā, lai sasniegtu tās atjaunīgās enerģijas mērķus. Turklāt šodienas lēmumi par investīcijām rūpniecībā noteiks to, kādi būs nākotnes rūpnieciskie procesi un kādus enerģētikas risinājumus rūpniecība varēs apsvērt, tāpēc ir svarīgi, lai šie lēmumi par investīcijām atbilstu nākotnes prasībām un to ietekmē neveidotos balasta aktīvi (pārskatītās *RED* 59. apsvērums).

Pārskatītajā *RED* ir iekļauti divi panti (22.a un 22.b pants), kas īpaši vērsti uz atjaunīgās enerģijas integrēšanu rūpniecības nozarē. Tajā ir paredzēti stimuli un pienākumi dalībvalstīm nodrošināt, ka to rūpniecības nozare spēj pāriet uz ražošanas procesiem, kuros fosilo degvielu vietā par degvielu vai izejvielu izmanto atjaunīgo enerģiju, piemēram, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās degvielas ("*RFNBO*"). Šajā sakarā jāatzīmē, ka pārskatītās *RED* 2. panta 36) punktā ir ieviesta jauna *RFNBO* definīcija, kas ietver visus *RFNBO* izmantojumus, ne tikai *RFNBO* izmantošanu par transporta degvielu, kā tas bija iepriekšējā definīcijā 2018. gada *RED*.

Papildus indikatīvajam mērķrādītājam palielināt atjaunīgo energoresursu īpatsvaru rūpniecības nozarē 22.a pantā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka *RFNBO* daļēji aizstāj fosilo degvielu ekvivalentus, ko tās izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām rūpniecības nozarē. Šā pienākuma mērķis ir veicināt tirgus attīstību *RFNBO* patēriņam rūpnieciskajos izmantojumos; tas ir nepieciešams, jo *RFNBO* pašlaik ir dārgākas nekā to fosilais ekvivalents un ir maz ticams, ka tās bez regulatīvas iejaukšanās tiks ražotas un pārdotas tirgus konkurences apstākļos. Pārskatītajā *RED* ir paredzēta iespēja dalībvalstī *RFNBO* mērķrādītāju samazināt, ja ir izpildīti 22.b pantā izklāstītie nosacījumi.

Vispārējais termiņš to noteikumu transponēšanai, kas vajadzīgi, lai izpildītu pārskatītās *RED* — t. sk. 22.a un 22.b panta — prasības, ir 2025. gada 21. maijs.

Direktīva paredz saistošus mērķrādītājus arī transporta nozarē. Papildus tam, ka tiek sasniegti visaptverošie mērķrādītāji, proti, līdz 2030. gadam panākt vai nu 29 % atjaunīgās enerģijas īpatsvaru transporta nozarē, vai samazināt transporta degvielu emisiju intensitāti par 14,5 %, dalībvalstīm arī jāpalielina *RFNBO* īpatsvars vismaz līdz 1 %. *RFNBO* tiks ieskaitītas arī apvienotajā 5,5 % mērķrādītājā, kas izvirzīts *RFNBO* un modernajām biodegvielām. Turklāt direktīvā ir izklāstīti noteikumi par to, kā *RFNBO* var sekmēt mērķrādītāju sasniegšanu un kā dalībvalstīm būtu jāveicina atjaunīgās enerģijas izmantošana transporta nozarē, nosakot attiecīgu pienākumu degvielas piegādātājiem.

Šis paziņojums ir paredzēts tikai kā norādījumu dokuments pārskatītās *RED* transponēšanai un īstenošanai. Tas nesniedz interpretāciju saistībā ar citiem tiesību aktiem.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 (OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

([3]) Ja apvieno enerģijas galapatēriņu un neenerģētisko vajadzību patēriņu, šis īpatsvars pārsniedz 30 %.

Juridisks spēks ir tikai pašam ES tiesību akta tekstam. Ikvienai šā tiesību akta autoritatīvai interpretācijai ir jāizriet no direktīvas teksta un (tiešā veidā) no Eiropas Savienības Tiesas lēmumiem.

2. **Regulas 22.a pantā noteiktā *RFNBO* mērķrādītāja piemērošanas tvērums**

Pārskatītās *RED* 22.a pantā ir noteikts: "Dalībvalstis nodrošina, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā kurināmā īpatsvars, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 42 % no ūdeņraža, ko rūpniecībā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, un līdz 2035. gadam — 60 %".

Attiecībā uz 22.a pantā noteiktā *RFNBO* jaunā obligātā mērķrādītāja piemērošanas tvērumu rūpniecības nozarē turpmākajās apakšiedaļās ir precizēti šādi jēdzieni: i) rūpniecības jēdziens (2.1. iedaļa), ii) *RFNBO* mērķrādītāja adresāti (2.2. iedaļa), iii) skaitītāja aprēķināšana (2.3. iedaļa) un iv) saucēja aprēķināšana mērķrādītāja izpildei (2.4. iedaļa).

2.1. *Rūpniecības definīcija*

Pārskatītās *RED* 2. panta 18.a) punktā "rūpniecība" ir definētā kā "uzņēmumi un produkti, kas ietilpst saimniecisko darbību statistiskās klasifikācijas (*NACE* 2. red.) B, C un F sadaļā un J sadaļas 63. nodaļā, kā izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1893/2006 ([4])".

B, C un F sadaļā ir iekļauta attiecīgi "Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde", "Apstrādes rūpniecība" un "Būvniecība". J sadaļas 63. nodaļa ietver informācijas pakalpojumu darbības. No minētajām darbībām datu centru darbība ir visenergoietilpīgākā, tādēļ tā ir nozīmīga nozare 22.a pantā noteiktā indikatīvā mērķrādītāja sasniegšanai. Pārskatītās *RED* 2. panta 18.a) punktā sniegtā rūpniecības definīcija ir plašāka par *Eurostat* norādījumos par enerģijas galapatēriņu rūpniecībā paredzēto tvērumu, jo tā aptver arī J sadaļas 63. nodaļu, uz kuru *Eurostat* norādījumi par ziņošanu attiecībā uz enerģijas patēriņu rūpniecībā neattiecas. *Eurostat* norādījumi paredz obligātu ziņošanu rūpniecības nozarēm, kas ietilpst B, C un F sadaļā (un brīvprātīgu ziņošanu attiecībā uz 41., 42. un 43. nodaļu) ([5]). Uz obligāto ziņošanu par datu centru enerģijas galapatēriņu attiecas norādījumi par enerģijas galapatēriņu pakalpojumos ([6]). Saskaņā ar statistikas vadlīnijām par naftu un gāzi ir jāvāc dati par naftas un gāzes izmantošanu neenerģētiskām vajadzībām rūpniecībā ([7]).

Rūpniecības definīcijā ir iekļautas rafinētavas (*NACE* 2. red. C sadaļa). Tomēr tām ir īpašs statuss attiecībā uz *RFNBO* patēriņu un to uzskaiti dažādu pārskatītās *RED* mērķrādītāju vajadzībām, proti, runa ir par pārskatītās *RED* 22.a un 25. pantā noteiktajiem mērķrādītājiem attiecībā uz atjaunīgās enerģijas palielināšanu rūpniecības un transporta nozarē. Lielāko daļu degvielu, ko ražo rafinētavas, izmanto par transporta degvielām, tādēļ tās tiek ieskaitītas mērķrādītājos, kas izvirzīti atjaunīgo energoresursu apguvei transporta nozarē. Tomēr ir arī rafinētavas, kuras ražo degvielu, ko izmanto elektroenerģijas ražošanai (t. i., smagās degvieleļļas), naftas produktus ķīmiskās rūpniecības nozarei un pat cietos materiālus (piemēram, koksu), ko izmanto alumīnija, tērauda vai mēslošanas līdzekļu ražošanā. Turklāt ir neliels skaits rafinētavas produktu, kurus izmanto gan kā transporta degvielu, gan kā rūpniecības ražojumus, piemēram, *MTBE* (metil-terc-butilēteri) un metanolu.

Ūdeņraža patēriņa īpatsvars rafinētavas līmenī būtu jāsadala, balstoties uz visiem dažādajiem produktiem, kas procesa beigās saražoti ar ūdeņradi, balstoties uz enerģijas saturu, kā arī gada apjomu rafinētavas līmenī. Tas būtu jādara pēc tam, kad atskaitīts rafinētavā patērētais ūdeņradis, kas saražots kā blakusprodukts. Ja rafinētavai nav skaidrības par to, vai produkts tiek izmantots transporta nozarē vai kā rūpniecības produkts, dalībvalstīm būtu jāizmanto ES līmeņa dati, lai noteiktu produktu apjomus, kurus izmanto par transporta degvielām vai kā rūpniecības produktus.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido *NACE* 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp.).

([5]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/16135593/energy-consumption-industry-reporting-instructions.pdf.

([6]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/16135593/energy-consumption-services-reporting-instructions.pdf.

([7]) https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/16135593/Natural_Gas_Questionnaire_Instructions.pdf un https://ec.europa.eu/eurostat/documents/38154/16135593/Oil_Questionnaire_Instructions.pdf.

Tādējādi rafinētavās izmantotās *RFNBO* daļēji palīdz sasniegt pārskatītās *RED* 25. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteikto mērķrādītāju attiecībā uz *RFNBO* patēriņu transporta nozarē un daļēji — pārskatītās *RED* 22.a pantā noteikto mērķrādītāju attiecībā uz *RFNBO* patēriņu rūpniecības nozarē. Devuma īpatsvaru var noteikt, balstoties uz transporta un rūpniecības nozarē izmantoto rafinētavas produktu ikgadējo attiecību, taču nedrīkst pārsniegt ūdeņraža patēriņa apjomu, kas rūpniecībai piešķirts rafinētavas līmenī.

D sadaļa (Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana) nav iekļauta. Tāpēc ūdeņradis, ko izmanto kā kurināmo centralizētās elektrostacijās, vai ūdeņradis, ko izmanto komerciālai tvaika ražošanai, neietilpst 22.a panta tvērumā, t. sk. attiecībā uz *RFNBO* mērķrādītāju.

Enerģētikas statistikas regula ([8]) kopš 2022. gada janvāra ir attiecināma arī uz datu vākšanu par ūdeņraža ražošanu un patēriņu un kopš 2024. gada janvāra — ūdeņraža pārveidošanu par citiem kurināmajiem. Ūdeņraža un citu gāzu maisījumi*Eurostat* ziņošanas norādījumos par ūdeņradi ([9]) vēl nav iekļauti.

Lai aprēķinātu rūpniecības *RFNBO* mērķrādītāju, ir svarīgi, lai, aprēķinot rūpniecībā patērēto *RNFBO* daudzumu, tiktu ņemts vērā ūdeņradis, ko izmanto rūpnieciskajos procesos un transportē maisījumu veidā: jo īpaši ūdeņradis singāzē (ūdeņraža un oglekļa monoksīda maisījums), ko izmanto par izejvielu ķimikāliju ražošanā, un ūdeņradis ūdeņraža un slāpekļa (N_2) maisījumā, ko izmanto par izejvielu amonjaka ražošanā.

Valstu statistikā dati par ūdeņradi jau tiek vākti brīvprātīgā kārtā, lai gan ziņošanas prasība ir piemērojama tikai no 2024. gada. *Eurostat* ziņošanas norādījumi par ūdeņradi ([10]) pašlaik ļauj brīvprātīgi ziņot par amonjaka patēriņu, taču tajos vēl nav iekļauts brīvprātīgs ziņojums par metanolu. Gan amonjaks, gan metanols ir ūdeņraža atvasinātie produkti, un dalībvalstis jau tiek mudinātas sniegt ziņojumus brīvprātīgi.

Komisija, cik drīz vien iespējams, atbalstīs *RFNBO* īpatsvara izsekošanu rūpnieciskajā ūdeņraža patēriņā, pielietojot Atjaunīgo energoresursu īsā novērtējuma (*SHARES*) rīku ([11]).

2.2. *Dalībvalstīm adresētais pienākums*

Pārskatītās *RED* 22.a pantā iekļautais *RFNBO* mērķrādītājs ir attiecināms uz dalībvalstīm, proti, dalībvalstīm ir pienākums nodrošināt, ka *RFNBO* īpatsvars sasniedz mērķrādītāju. Tas skaidri izriet no 22.a panta teksta, un to pamato šādi divi iemesli: pirmkārt, pašlaik vēl nav izveidojies *RFNBO* tirgus, jo *RFNBO* ražošanas apjomi ir nelieli un tās joprojām ir diezgan dārgas salīdzinājumā ar fosilo degvielu ekvivalentiem. Tāpēc ir vajadzīgi regulatīvi stimuli Savienības un valstu līmenī, lai nodrošinātu *RFNBO* pieejamību rūpniecības nozarei un veicinātu šādu produktu tirgus izveidi. Dalībvalstīm būtu jāizstrādā pasākumi rūpniecības *RFNBO* mērķrādītāja sasniegšanai, ņemot vērā savas valsts attiecīgo situāciju, atšķirīgos ūdeņraža izmantošanas līmeņus dažādās nozarēs, kā arī to, kā *RFNBO* pieejamība konkrētiem rūpnieciskajiem patērētājiem varētu sekmēt viņu pāreju uz ražošanas procesiem, kuru pamatā ir atjaunīgie energoresursi. Otrkārt, ūdeņraža patēriņa apjoms rūpniecībā un ūdeņraža rūpniecisko patērētāju skaits dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Tādēļ dalībvalstis savas rīcībpolitikas var pielāgot savai konkrētajai situācijai un tādējādi būt drošas, ka, īstenojot šo pienākumu, tās nodrošina vienlīdzīgus konkurences apstākļus ūdeņraža patērētājiem.

Līdz ar to šis pienākums nav tieši attiecināms uz ūdeņraža patērētājiem. Tas neliedz dalībvalstīm — kā vienu no iespējamiem pasākumiem mērķrādītāja sasniegšanai — noteikt obligātas *RFNBO* patēriņa kvotas. Šādā gadījumā ir svarīgi, lai dalībvalstis ņemtu vērā obligāto kvotu iespējamo ietekmi uz ūdeņraža rūpniecisko patērētāju konkurētspēju. Kvotas, kas nav balstītas uz pienācīgiem regulatīviem pasākumiem un atbilstošiem valsts atbalsta mehānismiem *RFNBO* un fosilo degvielu izmaksu atšķirības kompensācijai, varētu izraisīt oglekļa emisiju pārvirzi un tādu produktu papildu importu ES teritorijā vai ārpus tās, kas ražoti, izmantojot fosilo ūdeņradi. Tas būtu pretrunā ar 22.a panta mērķi — dekarbonizēt Savienības rūpniecības nozari. Turklāt visi valstu īstenošanas pasākumi būtu jāizstrādā, neskarot LESD un jo īpaši tā 28. pantu.

([8]) Komisijas Regula (ES) 2022/132 (2022. gada 28. janvāris), ar ko attiecībā uz ikgadējās, mēneša un mēneša īstermiņa enerģētikas statistikas atjauninājumu īstenošanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1099/2008 par enerģētikas statistiku (OV L 20, 31.1.2022., 208. lpp.), un Komisijas Regula (ES) 2024/264 (2024. gada 17. janvāris), ar ko attiecībā uz ikgadējās, ikmēneša un ikmēneša īstermiņa enerģētikas statistikas atjauninājumu īstenošanu groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1099/2008 par enerģētikas statistiku (OV L, 2024/264, 18.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/264/oj).

([9]) Šajā gadījumā maisījums ir tikai ūdeņradis kopā ar vienu vai vairākiem ķīmiskiem komponentiem, bet tiem nav ķīmiskas saites.

([10]) Sk. 8. zemsvītras piezīmi.

([11]) *Eurostat* izstrādātais rīks "Atjaunīgo energoresursu īsais novērtējums" (*SHARES*) ir vērsts uz atjaunīgo energoresursu enerģijas īpatsvara saskaņotu aprēķināšanu.

2.3. *Skaitītāja aprēķināšana*

22.a panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka "aprēķinot skaitītāju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām rūpniecībā izmantoto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo enerģijas saturu, neskaitot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo, ko izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā".

Tādējādi skaitītāja aprēķinā, balstoties uz enerģijas saturu, var iekļaut tikai atjaunīgo ūdeņradi un tā atvasinājumus, kuri atbilst pārskatītajā *RED* sniegtajai *RFNBO* definīcijai ([12]) un kurus izmanto rūpniecībā. *RFNBO* ietver atjaunīgo ūdeņradi un tā atvasinājumus, kas atbilst pārskatītās *RED* 2. panta 36) punktā sniegtajai definīcijai un *RFNBO* deleģētajiem aktiem ([13]). Aprēķinot skaitītāju, atvasinājumus uzskata par produktiem, kas iegūti kā tieši ūdeņraža atvasinājumi, t. i., no ūdeņraža un citu molekulu ķīmiskas saites. Produkti, kas satur ūdeņradi, bet nav tieši ūdeņraža atvasinājumi (piemēram, mēslošanas līdzekļi), vai produkti, kas ražoti, izmantojot ūdeņradi kā reducētāju (piemēram, tieši reducēta dzelzs ([14])), par *RFNBO* nebūtu uzskatāmi.

1. punkta b) apakšpunkts atsaucas uz "rūpniecībā izmantoto [patērēto]" *RFNBO*, tāpēc 22.a pantā noteiktais *RFNBO* mērķrādītājs ir patēriņa mērķrādītājs. Tas nozīmē, ka *RFNBO* uzskaita tās dalībvalsts skaitītājā, kurā tās tiek patērētas to galīgajā formā rūpniecības nozarē. Attiecībā uz *RFNBO*, kas ir atjaunīgā ūdeņraža atvasinājumi, atjaunīgo ūdeņradi, ko izmanto to ražošanai, ražotājas dalībvalsts skaitītājā ([15]) iekļaut nedrīkst (neatkarīgi no tā, vai tā ir tā pati dalībvalsts, kurā *RFNBO* tiek patērētas, vai cita dalībvalsts). Attiecīgi situācijā, kad konkrētas *RFNBO* (piemēram, atjaunīgais amonjaks) tiek ražotas dalībvalstī un pēc tam eksportētas uz citu dalībvalsti, importētāja dalībvalsts *RFNBO* uzskaitītu savā nozares mērķrādītāja skaitītājā, savukārt eksportētāja dalībvalsts atjaunīgo ūdeņradi, kas izmantots tās ražošanai, skaitītājā neuzskaitītu.

Lai izsekotu atjaunīgo ūdeņradi, kas sertificēts kā *RFNBO* un ievadīts Savienības savstarpēji savienotajā gāzes infrastruktūrā, saskaņā ar pārskatītās *RED* 30. pantu ir iespējams izmantot masas bilances sistēmu ar nosacījumu, ka patērētājs ūdeņradi fiziski atdala no gāzu maisījuma. Ja atjaunīgais ūdeņradis no gāzu maisījuma nav fiziski atdalīts, ūdeņraža ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma rādītājus attiecināt uz dabasgāzi nav iespējams. Papildus tam ir piemērojami tādi paši noteikumi par masas bilances sistēmu. Attiecīgie *RFNBO* apjomi ir jāievada Savienības datubāzē saskaņā ar pārskatītās *RED* 31.a pantu.

([12]) Pārskatītās *RED* 2. panta 36) punktā "*RFNBO*" ir definētas kā "šķidrie un gāzveida kurināmie/degvielas, kuru enerģijas saturu veido atjaunojamie energoresursi, izņemot biomasu".

([13]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/1184 (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, izveidojot Savienības metodiku, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu, C/2023/1087 (OV L 157, 20.6.2023., 11. lpp.), un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/1185 (2023. gada 10. februāris), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, nosakot siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma minimālo robežvērtību reciklēta oglekļa degvielām un precizējot metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām šķidrajām un gāzveida transporta degvielām un no reciklēta oglekļa degvielām, C/2023/1086 (OV L 157, 20.6.2023., 20. lpp.).

([14]) Jāatzīmē, ka tērauda ražošanā, kurā izmantots dzelzs tiešās reducēšanas process, atjaunīgais ūdeņradis, ko izmanto kā reducētāju tiešai dzelzs reducēšanai, būtu uzskatāms par *RFNBO*, ko izmanto rūpniecības nozarē. Savukārt čuguns, kas tiek iegūts dzelzs tiešās reducēšanas procesā, izmantojot atjaunīgo ūdeņradi, par *RFNBO* nebūtu uzskatāms.

([15]) Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar pārskatītās *RED* 7. panta 1. punktu dalībvalstis "ar īpašu sadarbības nolīgumu var vienoties visu vai daļu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā kurināmā/degvielas, kas patērēta vienā dalībvalstī, ieskaitīt no atjaunojamiem energoresursiem iegūtas enerģijas īpatsvarā enerģijas bruto galapatēriņā tajā dalībvalstī, kurā minētiem kurināmie vai degvielas ir saražoti. Lai pārraudzītu, vai vienas un tās pašas nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgie kurināmie/degvielas netiek uzskaitītas gan dalībvalstī, kurā tās ražo, gan dalībvalstī, kurā tās patērē, un lai reģistrētu ieskaitīto daudzumu, dalībvalstis paziņo Komisijai par jebkuru šādu sadarbības nolīgumu. Šādā sadarbības nolīgumā norāda nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo/degvielu daudzumu, kas jāskaita kopumā un par katru dalībvalsti, un datumu, kurā šādam sadarbības nolīgumam paredzēts sākt darboties."

RFNBO, kuras izmanto rafinētavās, t. sk. kā starpproduktu, konvencionālo transporta degvielu ([16]) un biodegvielu ([17]) ražošanai, neieskaita 22.a pantā noteiktajā rūpniecības nozares mērķrādītājā, bet gan 25. pantā minētajā transporta nozares mērķrādītājā (sk. turpmāk). Tomēr *RFNBO*, kuras izmanto rafinētavās, lai ražotu rūpniecības nozarē patērētos rūpniecības ražojumus, nozares mērķrādītājā drīkst ieskaitīt.

Ūdeņradi, kas saražots kā blakusprodukts un atbilst *RFNBO* definīcijai ([18]), var uzskaitīt skaitītājā.

2.4. *Saucēja aprēķināšana*

22.a panta 1. punkta piektās daļas a) apakšpunktā ir noteikts, ka "aprēķinot saucēju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām izmantotā ūdeņraža enerģijas saturu, neskaitot: i) ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā; ii) ūdeņradi, kas iegūts, dekarbonizējot rūpnieciskās atlikuma gāzi un ko izmanto, lai aizstātu konkrētu gāzi, no kuras tas ir ražots; iii) ūdeņradi, kas ražots kā blakusprodukts vai iegūts no rūpnieciskajās iekārtās iegūtiem blakusproduktiem".

Lai gan šajā punktā ir minēts ūdeņradis, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, nenorādot nozari, kurā tas tiek patērēts, no 1. punkta piektās daļas izriet, ka saucējs attiecas tikai uz ūdeņradi, ko patērē rūpniecības nozarē, izvirzot mērķrādītāju, kas paredz, ka [īpatsvars] "līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 42 % no ūdeņraža, ko rūpniecībā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām". Tāpēc saucējs ietver tikai ūdeņradi, ko patērē rūpniecības nozarē, kā definēts 2. panta 18.a) punktā, nevis ūdeņradi, ko patērē visās nozarēs.

Turklāt attiecībā uz saucēju netiek nošķirti ūdeņraža ražošanā izmantotie enerģijas avoti un tiek ietverts ūdeņradis, kas ražots, izmantojot visus dažādos ceļus. Tas ietver arī ūdeņradi, ko ar nolūku patērē kā maisījuma daļu, piemēram, ūdeņraža īpatsvaru singāzē (ķīmiskajā rūpniecībā bieži izmantots ūdeņraža un oglekļa monoksīda maisījums) vai ūdeņraža īpatsvaru maisījumā ar slāpekli (N_2) amonjaka ražošanai.

22.a panta 1. punkta piektās daļas a) apakšpunktā ir noteikts, ka saucējā neieskaita šādus trīs ūdeņraža patēriņa gadījumus rūpniecībā:

i) "ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā". Tas ietver jebkādu ūdeņradi, ko patērē transporta degvielu un biodegvielu desulfurizēšanai vai hidrogenēšanai. Šis izņēmums galvenokārt attiecas uz ūdeņraža patēriņu rafinētavās. Attiecībā uz rafinētavām, kas ražo gan transporta degvielas, gan rūpnieciskos ražojumus, būtu jāatskaita tikai tas ūdeņradis, kas patērēts konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā;

ii) "ūdeņradi, kas iegūts, dekarbonizējot rūpniecisko atlikuma gāzi un ko izmanto, lai aizstātu konkrētu gāzi, no kuras tas ir ražots". Tas ietver jebkuru ūdeņradi, kas iegūts no atlikumgāzēm un kas pēc tam tiek atkārtoti ievadīts rūpnieciskajā procesā, lai aizstātu atlikumgāzi, no kuras tas tika ražots. Šis izņēmums veido apakškategoriju, uz kuru attiecas arī plašāks izņēmums attiecībā uz "ūdeņradi, kas ražots kā blakusprodukts vai iegūts no rūpnieciskajās iekārtās iegūtiem blakusproduktiem" (sk. turpmāk);

iii) "ūdeņradi, kas ražots kā blakusprodukts vai iegūts no rūpnieciskajās iekārtās iegūtiem blakusproduktiem". Šis izņēmums attiecas uz ūdeņradi, kas tiek iegūts kā nenovēršams un netīšs galvenā produkta ražošanas rezultāts, vai ūdeņradi, kas iegūts no atlikumgāzēm, kuras ir galvenā produkta ražošanas nenovēršams un netīšs rezultāts. Šajā kategorijā ietilpst ūdeņradis, kas iegūts hlora-sārmu vai nātrija hlorāta ražošanas procesos, ūdeņradis, kas iegūts kā blakusprodukts fosilo degvielu krekingā, lai ražotu alkānus vai alkēnus, ūdeņradis, kas iegūts dehidrogenēšanas procesā stirola vai etilēna ražošanai, vai ūdeņradis, kas rodas koksa gāzes vai domnas gāzes ieguvē dzelzs/tērauda ražošanas procesā.

([16]) Konvencionālās transporta degvielas ietver fosilo degvielu, piemēram, dīzeļdegvielu, benzīnu un petroleju, ko patērē transporta nozarē.
([17]) Jāatzīmē, ka saskaņā ar pārskatīto *RED* "biodegviela" ir šķidrā transporta degviela, ko ražo no biomasas.
([18]) Piemēram, ūdeņradis, kas ir blakusprodukts hlora-sārmu ražošanas procesā, kurā izmantota atjaunīgā elektroenerģija, un kas atbilst *RFNBO* deleģētajiem aktiem.

Eurostat ziņošanas norādījumi par ūdeņraža statistiku attiecas uz ūdeņraža ražošanu neatkarīgi no tā, vai tas ir ražots speciāli un vienīgi ar šādu nolūku, vai kā blakusprodukts.

Papildus iepriekš minētajiem izņēmumiem pārskatītās *RED* 62. apsvērumā ir atzīta to agrīno iniciatoru loma, kuri ir pieņēmuši lēmumus par investīcijām, lai nolūkā dekarbonizēt ūdeņraža ražošanu modernizētu jau esošos ūdeņraža ražošanas kompleksus, kuru darbības pamatā ir tvaika metāna reformēšanas tehnoloģija. Jānorāda, ka šajā apsvērumā izteiktā atzinība attiecas tikai uz tiem projektiem, kuriem Inovāciju fonda dotācija piešķirta pirms pārskatītās *RED* stāšanās spēkā, t. i., 2023. gada 20. novembra. Tādējādi tas neattiecas uz jauniem projektiem, par kuriem dotācijas piešķiršanas lēmums tika pieņemts pēc minētā datuma.

Attiecībā uz saucēja tvērumu 22.a panta piektajā daļā ir atsauce uz "ūdeņradi", ko "rūpniecībā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām". Tas ir pretrunā ar 22.b pantā izmantoto formulējumu, kas paredz nosacījumus *RFNBO* mērķrādītāja samazināšanai rūpniecības nozarē (sīkāk izskaidrots šo norādījumu 4. iedaļā). 22.b pants paredz iespēju dalībvalstīm samazināt *RFNBO* mērķrādītāju rūpniecības nozarē, ja to patērētais "ūdeņraža vai tā atvasinājumu", kas ražoti no fosilajiem energoresursiem, īpatsvars ir ierobežots.

Šķiet, ka atsauce tikai uz "ūdeņradi" 22.a pantā liecina par likumdevēju apzinātu vēlmi saucējā uzskaitīt tikai ūdeņraža (nevis tā atvasinājumu) patēriņu, kas norāda uz nodomu pievērsties konkrēti ūdeņraža dekarbonizācijai ES. Ūdeņradis, ko izmanto atvasinājumu ražošanai (neatkarīgi no tā, vai tie kvalificējami kā *RFNBO*), būtu uzskaitāms tās dalībvalsts saucējā, kurā attiecīgais atvasinājums tiek ražots. Piemēram, ja ūdeņradi izmanto dalībvalstī (A dalībvalsts), lai ražotu amonjaku, kuru pēc tam eksportē uz citu dalībvalsti (B dalībvalsts), tad ūdeņradi, ko izmanto amonjaka ražošanai, uzskaita A dalībvalsts saucējā, savukārt iegūto amonjaku B dalībvalsts saucējā neuzskaita.

Iepriekš minētie noteikumi par saucēju attiecas uz visām dalībvalstīm nolūkā uzskaitīt ūdeņraža patēriņu rūpniecībā, lai pārbaudītu, vai tās izpilda 22.a pantā noteikto mērķrādītāju, taču dalībvalstīm ir rīcības brīvība noteikt "stingrāku" mērķrādītāju, kas saucējā ietver arī atvasinājumu patēriņu, tādējādi palielinot saucēju un līdz ar to arī *RFNBO* mērķrādītāju. Tomēr šādā gadījumā tām būtu *Eurostat* jāziņo dati, kas ir saskaņā ar iepriekšējos punktos paskaidrotajiem saucēja uzskaites noteikumiem.

3. **Saistība starp *RFNBO* mērķrādītāju un 3. pantā noteikto vispārējo ES atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju**

Pārskatītās *RED* 2. panta 4 punktā "enerģijas bruto galapatēriņš" ir definēts kā "energopreces, ko enerģijas izmantošanas vajadzībām piegādā rūpniecības nozarei, transporta nozarei, mājsaimniecībām, pakalpojumu, arī publisko pakalpojumu, lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības nozarei, elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš enerģētikas nozarē elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai, kā arī elektroenerģijas un siltumenerģijas zudumi sadales un pārvades laikā". Pārskatītās *RED* 3. pantā noteiktais vispārējais atjaunīgās enerģijas patēriņa mērķrādītājs attiecas uz atjaunīgās enerģijas īpatsvaru Savienības enerģijas bruto galapatēriņā. Tas nozīmē, ka mērķrādītāja sasniegšanas nolūkā var uzskaitīt tikai tās atjaunīgās enerģijas preces (t. sk. *RFNBO*), ko izmanto enerģijas patēriņa vajadzībām, bet ne tās, ko izmanto neenerģētiskām vajadzībām.

Neenerģētiskām vajadzībām izmantotās *RFNBO* palīdz sasniegt indikatīvo mērķrādītāju atjaunīgās enerģijas īpatsvara palielināšanai rūpniecības nozarē, kas noteikts 22.a panta 1. punktā, kurā norādīta atsauce uz "atjaunojamo energoresursu īpatsvaru to energoresursu daudzumā, ko enerģijas galapatēriņa un neenerģētiskām vajadzībām izmanto rūpniecībā", un tādējādi tās palīdz sasniegt šajā pašā pantā noteikto *RFNBO* mērķrādītāju. Tomēr, pamatojoties uz pārskatītās *RED* 3. pantu, tās neveicina vispārējā ES 2030. gada atjaunīgās enerģijas mērķrādītāja — vismaz 42,5 % — sasniegšanu.

Turklāt atjaunīgo energoresursu elektroenerģija, ko izmanto *RFNBO* ražošanai, netiek ieskaitīta vispārējā ES atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā (kā norādīts *RED* 7. panta 2. punktā). *RFNBO*, ko izmanto enerģijas patēriņa vajadzībām, ieskaita vispārējā atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā un tajā nozarē, kurā tās tiek patērētas. Vispārējā atjaunīgās enerģijas mērķrādītājā tiek ieskaitīta arī atjaunīgo energoresursu elektroenerģija, kas ražota no *RFNBO*.

4. **22.b pants**

22.b panta 1. punkta 1. apakšpunktā ir noteikts, ka "dalībvalsts 2030. gadā par 20 % var samazināt 22.a panta 1. punkta piektajā daļā minēto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo īpatsvaru, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām ar noteikumu, ka:

a) *minētā dalībvalsts virzās uz sava nacionālā devuma sasniegšanu 3. panta 1. punkta pirmajā daļā noteiktā saistošā vispārējā Savienības mērķrādītāja sasniegšanā, kas ir vismaz līdzvērtīgs tās gaidāmajam nacionālajam devumam saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 II pielikumā minēto formulu; un*

b) *no fosilajiem energoresursiem ražotā ūdeņraža vai tā atvasinājumu īpatsvars, ko patērē minētajā dalībvalstī, 2030. gadā nepārsniedz 23 % un 2035. gadā — nepārsniedz 20 %."*

Pārskatītās *RED* 22.a pantā ir noteikts, ka dalībvalstīm no 2030. gada jāpanāk, lai *RFNBO* patēriņa īpatsvars rūpniecībā būtu 42 % no kopējā ūdeņraža patēriņa rūpniecības nozarē. Laikā līdz 2035. gadam šī procentuālā daļa tiks palielināta līdz 60 %. Savukārt 22.b pants paredz zināmu elastību šā mērķrādītāja sasniegšanā, ļaujot dalībvalstīm to samazināt par 20 % divos noteiktos laikos, t. i., 2030. un 2035. gadā, ar nosacījumu, ka tās virzās uz savu nacionālo devumu vispārējā Savienības saistošā mērķrādītāja sasniegšanā un ka šo dalībvalstu ūdeņraža un tā atvasinājumu, kas ražoti no fosilajiem energoresursiem, īpatsvars 2030. gadā nepārsniedz 23 % un 2035. gadā — 20 %. Ja abi šie nosacījumu ir kumulatīvi izpildīti, 22.a pantā noteikto *RFNBO* mērķrādītāju var samazināt līdz 33,6 % 2030. gadā un līdz 48 % — 2035. gadā.

Skaitītājs, ko izmanto no fosilajiem energoresursiem ražota un rūpniecības nozarē patērēta ūdeņraža un tā atvasinājumu īpatsvara aprēķināšanai, ietver visus ūdeņraža ražošanas procesus, kuros izmanto fosilos resursus, t. sk. tos, kuros tiek uztverts un izmantots vai uzglabāts ogleklis (CO_2). Saucēju aprēķina, pamatojoties uz visa ūdeņraža un tā atvasinājumu patēriņu rūpniecības nozarē dalībvalstīs, t. i., ietverot *RFNBO*, fosilo un mazoglekļa ūdeņradi un tā atvasinājumus. Ņemot vērā to, ka ūdeņradis dabiski ir daudzu rūpniecībā izmantotu vielu sastāvā, piemēram, metānā (CH_4) vai pat ūdenī (H_2O), ir jānošķir ūdeņraža atvasinājumi un visas pārējās vielas, kas satur ūdeņradi. Saucēja aprēķināšanas vajadzībām par relevantiem ūdeņraža atvasinājumiem uzskatāmi tikai tie produkti, kas ražoti, ūdeņradi izmantojot par ielaidmateriālu. Tie produkti, kuri dabiski satur ūdeņradi, vai produkti, kas ražoti no citiem produktiem, kuri dabiski satur ūdeņradi, būtu jāatskaita.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, metāns, kas ūdeņradi satur dabiski, saucējā iekļaujams nebūtu, savukārt sintētiskais metāns (e-metāns) — būtu. Tvērumā ietilpst tikai tie produkti, kas iegūti kā ūdeņraža tiešie atvasinājumi, t. i., apvienojot ūdeņradi ar citām molekulām. Produkti, kas satur ūdeņradi, bet nav tieši ūdeņraža atvasinājumi (piemēram, mēslošanas līdzekļi), vai produkti, kas ražoti, izmantojot ūdeņradi kā reducētāju (piemēram, tieši reducētu dzelzi), saucējā nebūtu iekļaujami.

22.b pantā nav skaidri norādīts, ka ūdeņraža blakusprodukti 22.b panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā ūdeņraža un atvasinājumu īpatsvara aprēķinā nebūtu iekļaujami. Tomēr, ņemot vērā to, ka 22.b pants nav atsevišķs noteikums, bet drīzāk balstās uz 22.a pantu, dodot elastības iespējas attiecībā uz *RFNBO* mērķrādītāja sasniegšanu rūpniecības nozarē un nodrošinot konsekvenci ar 22.a pantu, kurā ūdeņraža blakusprodukts ir noteikts kā izņēmums, kas netiek iekļauts ūdeņraža patēriņa aprēķinā, varētu interpretēt, ka šādi paši izņēmumi attiecas arī uz 22.b panta b) punktā minēto skaitītāju un saucēju, kas aprēķināti attiecībā uz ūdeņradi, kurš ražots kā blakusprodukts.

Ja dalībvalsts nolemj piemērot 22.b pantā paredzēto elastību, tai par to jāpaziņo Komisijai, kad tā iesniedz savus integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus. Paziņojumā iekļauj informāciju par atjaunināto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvaru un visus relevantos datus, kas pierāda, ka ir izpildīti abi 22.b pantā minētie nosacījumi.

5. **25. pantā noteiktais *RFNBO* mērķrādītājs**

25. pantā ir noteikts īpašs saistošs *RFNBO* apakšmērķrādītājs, proti, 1 % no transporta nozares enerģijas patēriņa, ko aprēķina saskaņā ar 27. panta noteikumiem. Turklāt *RFNBO* tiek ieskaitītas apvienotajā apakšmērķrādītājā, kas noteikts *RFNBO* un modernajām biodegvielām, kā arī vispārējā transporta nozares mērķrādītājā. *RFNBO* mērķrādītājos var ieskaitīt tikai tad, ja ar tām tiek panākts emisiju aiztaupījums vismaz 70 % apmērā.

Ir iespējami divi galvenie atbilstības nodrošināšanas veidi:

i) *RFNBO* ieskaita mērķrādītājos, ja tās dalībvalsts teritorijā piegādā jebkura veida transportam, t. sk. starptautiskajiem kuģu bunkuriem;

ii) *RFNBO* tiek ieskaitītas mērķrādītājos, ja tās izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā, ar nosacījumu, ka siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājums, kas panākts, izmantojot *RFNBO*, netiek ņemts vērā, aprēķinot biodegvielu radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumus. To izmantošana par starpproduktiem ietver gadījumus, kad atjaunīgo ūdeņradi izmanto rafinētavās, piemēram, lai hidroapstrādes laikā atdalītu piemaisījumus, kā arī gadījumus, kad ūdeņradi izmanto, lai ražotu hidroapstrādātu augu eļļu un metanolu, kuru izmanto biodīzeļdegvielas ražošanā.

RFNBO, kuras izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā, ieskaita tās valsts mērķrādītājā, kurā tās izmanto, taču tās neieskaita tās ražotnes izlaidē, kurā konvencionālās transporta degvielas vai biodegvielas ražo. Ja *RFNBO*, kuras izmanto par starpproduktiem biodegvielu ražošanā, tiek ieskaitītas mērķrādītājos, tad, aprēķinot biodegvielu radītos siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumus, tās jāuzskaita kā fosilais ielaidmateriāls.

Lai gan direktīvā ir skaidri noteikts, ka *RFNBO*, kuras izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu ražošanā, tiek ieskaitītas mērķrādītājos, tajā nav precizēts, kā tiek veicināta *RFNBO* izmantošana transporta nozares mērķrādītāja sasniegšanai. Viena no daudzsološām pieejām ir 25. pantā minēto piegādes pienākumu piemērot arī uzņēmējiem, kuri *RFNBO* izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā, līdzīgi kā tas tiek darīts attiecībā uz uzņēmējiem, kuri piegādā atjaunīgo energoresursu elektroenerģiju elektrotransportlīdzekļiem saskaņā ar 25. panta 4. punktā paredzēto kredītu mehānismu.

PIELIKUMS

22.a pants

Atjaunojamās enerģijas vispārēja integrēšana rūpniecībā

1. Dalībvalstis cenšas atjaunojamo energoresursu īpatsvaru to energoresursu daudzumā, ko enerģijas galapatēriņa un neenerģētiskām vajadzībām izmanto rūpniecībā, indikatīvi palielināt par vismaz 1,6 procentpunktiem, kas ir vidējais ikgadējais rādītājs, kurš aprēķināts 2021.–2025. gada un 2026.–2030. gada periodam.

Dalībvalstis var ieskaitīt atlikumsiltumu un atlikumaukstumu pirmajā daļā minētajā vidējā ikgadējā palielinājumā līdz 0,4 procentpunktiem ar noteikumu, ka atlikumsiltumu un atlikumaukstumu piegādā no efektīvas centralizētās siltumapgādes un aukstumapgādes, izņemot tīklus, kas piegādā siltumu tikai vienai ēkai vai kur visu siltumenerģiju patērē tikai uz vietas un kur siltumenerģiju nepārdod. Ja tās nolemj šādi rīkoties, pirmajā daļā minēto vidējo ikgadējo palielinājumu palielina par pusi no ieskaitītajiem atlikumsiltuma un atlikumaukstuma procentpunktiem.

Politikas nostādnes un pasākumus, kas plānoti un īstenoti, lai panāktu šādu indikatīvu pieaugumu, dalībvalstis iestrādā savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas iesniegti ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantu, un savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos, kas iesniegti ievērojot minētās regulas 17. pantu.

Ja elektrifikācija tiek uzskatīta par izmaksu ziņā lietderīgu, minētās politikas nostādnes un pasākumi veicina uz atjaunojamiem energoresursiem balstītu rūpniecisko procesu elektrifikāciju. Ar minētajām politikas nostādnēm un pasākumiem cenšas radīt labvēlīgus tirgus apstākļus ekonomiski dzīvotspējīgu un tehniski realizējamu atjaunojamo energoresursu alternatīvu pieejamībai, lai aizstātu fosilo kurināmo, ko izmanto rūpnieciskajā siltumapgādē, ar mērķi samazināt fosilā kurināmā izmantošanu, ja temperatūra ir zemāka par 200 °C. Pieņemot minētās politikas nostādnes un pasākumus, dalībvalstis ņem vērā principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", efektivitāti un starptautisko konkurētspēju un vajadzību novērst regulatīvos, administratīvos un ekonomiskos šķēršļus.

Dalībvalstis nodrošina, ka nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgā kurināmā īpatsvars, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, līdz 2030. gadam sasniedz vismaz 42 % no ūdeņraža, ko rūpniecībā izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām, un līdz 2035. gadam — 60 %. Aprēķinot minēto procentuālo daļu, ievēro šādus noteikumus:

a) aprēķinot saucēju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām izmantotā ūdeņraža enerģijas saturu, neskaitot:

   i) ūdeņradi, ko izmanto par starpproduktu konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā;

   ii) ūdeņradi, kas iegūts, dekarbonizējot rūpnieciskās atlikuma gāzi un ko izmanto, lai aizstātu konkrētu gāzi, no kuras tas ir ražots;

   iii) ūdeņradi, kas ražots kā blakusprodukts vai iegūts no rūpnieciskajās iekārtās iegūtiem blakusproduktiem;

b) aprēķinot skaitītāju, ņem vērā enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām rūpniecībā izmantoto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo enerģijas saturu, neskaitot nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo, ko izmanto par starpproduktiem konvencionālo transporta degvielu un biodegvielu ražošanā;

c) aprēķinot skaitītāju un saucēju, izmanto III pielikumā noteikto transporta degvielas enerģijas satura vērtību.

Piemērojot šā punkta piektās daļas c) apakšpunktu, lai noteiktu III pielikumā neiekļautas degvielas enerģijas saturu, dalībvalstis izmanto attiecīgos Eiropas standartus degvielas siltumspējas noteikšanai vai ja šim nolūkam nav pieņemta Eiropas standarta, tiek izmantoti attiecīgie ISO standarti.

2. Dalībvalstis veicina brīvprātīgas marķēšanas shēmas rūpniecības ražojumiem, par kuriem tiek apgalvots, ka tie ir ražoti, izmantojot atjaunojamo enerģiju un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgie kurināmie/degvielas. Ar šādām brīvprātīgām marķēšanas sistēmām norāda izmantoto atjaunojamās enerģijas vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo/degvielu procentuālo daļu, kas izmantota izejvielu iegādes un priekšapstrādes, ražošanas un izplatīšanas posmā un kas aprēķināta ar vai nu Komisijas Ieteikumā (ES) 2021/2279 (*) vai ISO 14067:2018 noteiktajām metodēm.

3. Dalībvalstis ziņo par to nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo/degvielu apjomu, kuru tās paredz importēt un eksportēt, savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas iesniegti ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantu, un savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos, kas iesniegti ievērojot minētās regulas 17. pantu. Pamatojoties uz minētajiem ziņojumiem, Komisija izstrādā Savienības stratēģiju attiecībā uz importētu un iekšzemes ūdeņradi, ar mērķi veicināt Eiropas ūdeņraža tirgu un iekšzemes ūdeņraža ražošanu Savienībā, atbalstot šīs direktīvas īstenošanu un tajā noteikto mērķrādītāju sasniegšanu, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā piegādes drošību un Savienības stratēģisko autonomiju enerģētikas jomā un vienlīdzīgus konkurences apstākļus globālajā ūdeņraža tirgū. Dalībvalstis savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, kas iesniegti ievērojot Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantu, un savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata progresa ziņojumos, kas iesniegti ievērojot minētās regulas 17. pantu, norāda, kā tās plāno sniegt ieguldījumu minētajā stratēģijā.

22.b pants

Mērķrādītāju nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo izmantošanai rūpniecības sektorā samazināšanas nosacījumi

1. Dalībvalsts 2030. gadā par 20 % var samazināt 22.a panta 1. punkta piektajā daļā minēto nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo īpatsvaru, ko izmanto enerģijas galapatēriņam un neenerģētiskām vajadzībām ar noteikumu, ka:

a) minētā dalībvalsts virzās uz sava nacionālā devuma sasniegšanu 3. panta 1. punkta pirmajā daļā noteiktā saistošā vispārējā Savienības mērķrādītāja sasniegšanā, kas ir vismaz līdzvērtīgs tās gaidāmajam nacionālajam devumam saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 II pielikumā minēto formulu; un

b) no fosilajiem energoresursiem ražotā ūdeņraža vai tā atvasinājumu īpatsvars, ko patērē minētajā dalībvalstī, 2030. gadā nepārsniedz 23 % un 2035. gadā — nepārsniedz 20 %.

Ja kāds no minētajiem nosacījumiem nav izpildīts, pirmajā daļā minēto samazinājumu vairs nepiemēro.

2. Ja dalībvalsts piemēro 1. punktā minēto samazinājumu, tā par to paziņo Komisijai kopā ar saviem integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem, kas iesniegti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 3. un 14. pantu, un kā daļu no saviem integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata progresa ziņojumiem, kas iesniegti saskaņā ar minētās regulas 17. pantu. Paziņojumā iekļauj informāciju par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo kurināmo atjaunināto īpatsvaru un visus attiecīgos datus, lai pierādītu, ka ir izpildīti šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktos minētie nosacījumi.

Komisija uzrauga situāciju dalībvalstīs, kurām piemēro samazinājumu, lai pārbaudītu, vai pastāvīgi tiek izpildīti 1. punkta a) un b) apakšpunktos izklāstītie nosacījumi.

(*) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/2279 (2021. gada 15. decembris) par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai.